

**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради університету
23 листопада 2020 року
Протокол № 6.

Перший проректор

Олег ОМЕЛЬЧУК
(ініціали, прізвище)

24 листопада 2020 року

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

**до виконання та захисту курсової роботи
з навчальної дисципліни
«МАКРОЕКОНОМІКА»**

**для підготовки на першому освітньому рівні
здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра за спеціальністю
072 Фінанси, банківська справа та страхування / 073 Менеджмент
галузі знань 07 Управління та адміністрування**

ЗМІСТ

		Стор.
	Вступ	2
1.	Тематика курсових робіт	– 3
2.	Методичні рекомендації до виконання курсових робіт	– 5
	2.1. Основні вимоги до написання курсової роботи	– 5
	2.2. Вимоги до змісту курсової роботи	– 5
	2.3. Структура курсової роботи	– 6
	2.4. Вимоги до оформлення курсової роботи	– 10
	2.5. Приклади оформлення списку використаних джерел	– 17
3.	Порядок доопрацювання курсової роботи	18
4.	Оцінювання та захист курсової роботи	– 18
5.	Академічна доброчесність	21
6.	Рекомендовані джерела	– 22
7.	Інформаційні ресурси в Інтернеті	– 24
8.	Додатки	25

ВСТУП

Виконання та публічний захист курсової роботи здобувачем вищої освіти (студентом) є обов'язковою складовою освітньо-професійної програми підготовки бакалавра. Вона дозволяє виявити і застосувати поглиблені теоретичні знання, уміння та навички, достатні для продукування нових ідей та їх застосування до комплексного вирішення конкретного фахового завдання.

Курсова робота з навчальної дисципліни «Макроекономіка» виконується з метою закріплення, поглиблення й узагальнення знань, здобутих студентами в межах вивчення дисципліни, та їх застосування до вирішення конкретного завдання. Курсова робота передбачає вивчення здобувачем освіти конкретної наукової макроекономічної проблеми з обов'язковим самостійним науковим пошуком і фіксуванням його результату. Мета написання курсової роботи – поглиблення знань студентів з актуальних проблем розвитку економіки країни, оволодіння методами самостійного дослідження і послідовного викладу матеріалу, розвиток умінь аналізувати опрацьовані джерела інформації та узагальнювати власні спостереження, формулювати висновки на основі проведених досліджень. Згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова» курсова робота – форма самостійної роботи здобувача вищої освіти, метою якої є поглиблене дослідження конкретних наукових напрямів, тем, що є складовими навчальної дисципліни, в межах якої виконується робота. Кінцевим етапом виконання курсової роботи є її захист.

Курсова робота є ефективною формою поглиблення інтенсивного вивчення макроекономіки. Написання її має на меті вихід за рамки підручника, вимагає дослідження певної проблеми, що базується на ознайомленні, аналізі та узагальненні широкого кола додаткової монографічної, періодичної, учбово-методичної літератури. Результати конкретного дослідження - виносяться на прилюдний захист. Такий підхід забезпечує не лише добре володіння теоретичним матеріалом, а й виробляє вміння відстоювати свої переконання, наукові погляди, пов'язати загальні теоретичні положення з сучасністю, профілем своєї майбутньої спеціальності.

Написана студентом робота повинна відображати його здатність на основі здобутих знань до оригінального мислення та інноваційної діяльності; розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань; зрозуміло та недвозначно доносити власні висновки, а також знання та пояснення, що їх обґрунтовують; застосовувати нові підходи та робити прогнози.

1. ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ

1. Проблеми зайнятості та відтворення робочої сили в Україні.
2. Україна у світовому господарстві та її зовнішньоекономічні пріоритети.
3. Міжнародна торгівля як реалізація порівняльних переваг національних економік.
4. Фіскальна політика як засіб регулювання економіки.
5. Структура державних видатків та їх вплив на економічний розвиток.
6. Фіскальна політика держави як складова антициклічного регулювання.
7. Моделі функціонування ринку праці в макроекономічному аналізі.
8. Оцінка рівня життя населення: порівняльний аналіз для України.
9. Макроекономічна рівновага та механізм її забезпечення.
10. Державна політика регулювання зайнятості: світовий досвід та вітчизняна практика.
11. Державне управління макроекономічною динамікою.
12. Регулятивні механізми фінансового ринку в макроекономічній динаміці.
13. Макроекономічні аспекти реалізації грошово-кредитної політики.
14. Державне регулювання цін, доходів, виробництва та зайнятості.
15. Експортна спеціалізація та імпортна залежність України, їхній вплив на економічну безпеку.
16. Державний борг як інструмент економічної політики.
17. Модель грошового ринку та його рівновага.
18. Моделювання впливу бюджетно-податкової політики на макроекономічну динаміку в Україні.
19. Перспективи розвитку цифрової економіки в Україні.
20. Ринок праці, закономірності розвитку і забезпечення рівноваги.
21. Фінансова система і формування державних доходів.
22. Роль держави в регулюванні зайнятості та соціальному захисті населення.
23. Макроекономічний аналіз економічного зростання.
24. Циклічні коливання економіки та її особливості в Україні.
25. Дефіцит бюджету та державний борг: взаємозв'язок та проблеми управління.
26. Економічна роль держави в макроекономічному регулюванні.
27. Стан та перспективи інвестиційної політики в Україні.
28. Дилема інфляції і безробіття в макроекономічній політиці: моделі та реалії.
29. Антиінфляційна політика як інструмент подолання макроекономічної нестабільності.
30. Макроекономічні засади сучасної соціальної політики.
31. Макроекономічна політика у відкритій економіці.
32. Проблеми економічного зростання в Україні.
33. Монетаристська модель регулювання економіки.
34. Суб'єкти макроекономічної системи, їх взаємодія та взаємозв'язок.
35. Структура економіки України та проблема її макроекономічного регулювання.
36. Системи національного рахівництва в макроекономічних дослідженнях.
37. Ринок грошей: макроекономічний аналіз.
38. Споживання, заощадження та інвестиції: макроекономічний зв'язок.
39. Вплив інфляції на розвиток макроекономічних процесів.
40. Валовий національний продукт в економічній системі.
41. Інфляція та економічне зростання: зв'язок та взаємовплив.
42. Взаємозв'язок товарного та грошового ринків.
43. Основні концепції державного регулювання економіки.
44. Фіскальна політика держави та її особливості в Україні.
45. Державний борг та його вплив на національну економіку.
46. Пропозиція грошей та її регулювання.
47. Грошово-кредитна політика в макроекономічному регулюванні.
48. Протиріччя макроекономічної політики економічного зростання в Україні.
49. Соціальні складові економічного зростання в Україні.
50. Регулювання зайнятості населення в сучасних умовах.

51. Інфляція попиту та інфляція витрат: особливості подолання.
52. Типи економічного зростання та фактори економічного розвитку в Україні.
53. Грошово-кредитна політика в Україні: проблеми і перспективи.
54. Держава в системі макроекономічного регулювання.
55. Державне антициклічне регулювання.
56. Національний ринок праці та його взаємодія з товарним та грошовим ринками.
57. Проблема бідності в Україні: причини та шляхи подолання.
58. Взаємозв'язок інвестицій та економічного зростання.
59. Регулююча діяльність держави в соціальній сфері.
60. Проблема диференціації доходів населення та шляхи її подолання.
61. Демографічні процеси в економіці України та їх роль в економічному зростанні.
62. Механізм макроекономічної політики у відкритій економіці.
63. Роль держави у забезпеченні соціального захисту.
64. Бюджетно-податкова система як інструмент економічної політики держави.
65. Система національних рахунків як нормативна база макроекономічного рахівництва.
66. Вплив монетарної політики на економіку.
67. Макроекономічний аналіз циклічних коливань.
68. Антиінфляційна політика держави і її роль у стабілізації економіки.
69. Макроекономічні засади політики зайнятості.
70. Особливості ринку праці та стан безробіття в Україні.
71. Механізм зовнішньоекономічної політики.
72. Розвиток ринку праці в Україні та країнах ЄС.
73. Інфляційні процеси в Україні та країнах Європейського Союзу.
74. Боргова безпека держави та її індикатори.
75. Фінансовий ринок як специфічна сфера макроекономіки.
76. Сальдо торговельного та платіжного балансу як макрофінансовий показник.
77. Макроекономічна платоспроможність як один з макрофінансових індикаторів.
78. Моделі аналізу пропорційності розподілу і розвитку макрофінансових показників.
79. Роль держави у регулюванні розподілу доходів і забезпеченні соціального захисту.
80. Динаміка сукупного попиту та сукупної пропозиції в умовах трансформаційної економіки.
81. Особливості сукупного попиту та сукупної пропозиції в сучасній економіці України.
82. Сучасні тенденції попиту і пропозиції на ринку праці України.
83. Фінанси домогосподарств і їх роль у забезпеченні попиту та пропозиції на ринку інвестицій.
84. Вплив дефіцитів бюджету на сукупний попит та пропозицію: кейнсіанський підхід у теорії та практиці.
85. Оцінка моделі попиту та пропозиції на ринку фінансових інвестицій в економіці України.
86. Збалансування попиту та пропозицій молодіжного сегменту ринку праці.
87. Аналіз попиту та пропозиції на ринку інвестиційних ресурсів.
88. Діджиталізація економіки: вплив на економічне зростання в Україні.
89. Електронна комерція як елемент системи світового товарного ринку.
90. Якість життя в системі соціальної безпеки України: індикатори, рівень, загрози.

2. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ КУРСОВИХ РОБІТ

2.1. Основні вимоги до написання курсової роботи

Загальні вимоги до курсової роботи:

- глибока теоретична розробка актуальних макроекономічних проблем на основі аналізу наукової літератури та періодики;
- широке використання статистичних та інших даних, що характеризують макроекономічні процеси;
- систематизація цифрових даних у вигляді таблиць, графіків, діаграм тощо з необхідним аналізом, узагальненням і виявленням тенденцій розвитку економічних явищ і процесів;
- критичний аналіз фактичних матеріалів з метою пошуку резервів удосконалення і підвищення ефективності економічної діяльності;
- аргументованість висновків, обґрунтованість пропозицій і рекомендацій;
- літературний, логічно послідовний і самостійний виклад матеріалу;
- дотримання академічної доброчесності;
- оформлення матеріалів роботи відповідно до встановлених вимог і стандартів.

Виконання курсової роботи сприяє поглибленню вивчення класичних творів макроекономіки, державних законодавчих актів і програмних документів, наукових праць вітчизняних та зарубіжних економістів, статистичних, фактичних матеріалів.

Курсова робота виконується державною мовою на одну з переліку тем, затверджених кафедрою та погоджену з науковим керівником. За погодженням з науковим керівником студент може вибрати й іншу тему курсової роботи з актуальних проблем макроекономіки. Робота повинна бути виконана та здана на кафедру до встановленого терміну відповідно до календарного плану виконання курсової роботи.

Календарний план. Курсова робота має бути виконана в строк, встановлений графіком, в якому передбачається вибір теми і складання роботи, підбір і вивчення літератури, підбір фактичного матеріалу, написання тексту і оформлення курсової роботи, підготовка до захисту, строки захисту, час консультацій із викладачем. Графік погоджується керівником курсової роботи. *Зразок оформлення календарного плану подано в додатку А.*

У процесі захисту курсової роботи студенти вчаться стисло та доступно викладати основні результати дослідження, виробляти в собі навички публічного виступу та ведення наукової полеміки. Такі здобутки допомагають при самостійній підготовці доповідей, рефератів і публічних виступів, формують необхідні якості для участі в творчих дискусіях.

План курсової роботи. Виконання роботи починається зі складання плану, який узгоджується з науковим керівником. *Зразок оформлення плану курсової роботи наведено у додатку Б.* У процесі роботи над літературою план курсової роботи може бути скоригований.

Однією з найважливіших вимог до курсової роботи є її самостійне, творче виконання. Зміст роботи повинен логічно і повністю розкривати всі питання плану, відповідати темі дослідження.

Роботу слід підшити в папку. Текст повинен бути старанно перевіреном автором після друку на наявність граматичних помилок та відповідність вимогам, щодо оформлення курсових робіт. У кінці роботи студент ставить свій підпис та дату її виконання.

2.2. Вимоги до змісту курсової роботи

Зміст курсової роботи повинен включати:

- а) теоретичні положення, що розкривають суттєві риси обраної теми;
- б) форми, методи, напрями розвитку макроекономічних процесів, відповідно до теми роботи;
- в) ефективність здійснення певних інструментів макроекономічної політики;
- г) значення окремих напрямків, проблем дослідження для економіки України.

Робота пишеться простою, зрозумілою мовою. Слід уникати "громіздких" висловлень, заплутаних фраз, штапованих висловів, застосування великої кількості та довгих цитат.

Студент повинен самостійно формувати власні думки, не допускати повторень, стежити, щоб в роботі не було протиріч між окремими теоретичними положеннями та цифрами і практичним матеріалом, що наводяться. Потрібно уважно слідкувати, щоб робота не носила поверхневий, "описовий" характер. Недопустимими є несамотійне виконання курсової роботи, коли її текст частково або повністю переписується з підручників, брошур, журнальних статей, коли вона занадто загромаджена цитатами, прикладами, фактами, цифровим матеріалом без будь-якого аналізу, висновків.

Курсова робота повинна бути самостійною працею з використанням витягів, цитат з різних літературних джерел, журнальних і газетних статей. Необхідно дотримуватися коректності у викладенні точки зору інших авторів, матеріал з праць яких використовується в роботі.

2.3. Структура курсової роботи

Робота повинна складатися зі вступу, основної частини, висновків, списку використаних джерел, додатків (таблиць, схем, діаграм, зразків нормативних документів, тощо). Робота повинна бути доповнена таблицями, діаграмами, графіками, відповідними порівняннями автора тощо.

Основні структурні елементи курсової роботи:

Титульна сторінка

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. НАЗВА РОЗДІЛУ

1.1. Назва підрозділу

1.2. Назва підрозділу

РОЗДІЛ 2. НАЗВА РОЗДІЛУ

2.1. Назва підрозділу

2.2. Назва підрозділу

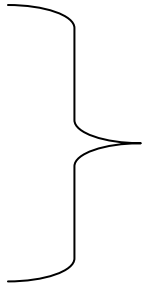
РОЗДІЛ 3. НАЗВА РОЗДІЛУ

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

Основна
частина роботи

Титульна сторінка є першою сторінкою курсової роботи (він не нумерується, але враховується в загальну нумерацію) і основним джерелом бібліографічної інформації, необхідної для оброблення та пошуку документа.

Титульна сторінка містить відомості, які подаються в такій послідовності:

- назва навчального закладу;
- тема курсової роботи;
- дисципліна, з якої виконується робота, курс, група, спеціальність (спеціалізація), прізвище, ім'я та по батькові студента у родовому відмінку;
- прізвище та ініціали, посада, вчене звання, науковий ступінь керівника курсової роботи;
- місто та рік виконання курсової роботи.

Зразок оформлення титульної сторінки курсової роботи наведено у додатку В.

Зміст. На другому аркуші курсової роботи подають зміст роботи, який містить у собі вступ, заголовки розділів і підрозділів (за наявності), висновки, список використаних джерел, додатки. Зразок оформлення змісту курсової роботи наведено у додатку Г.

У змісті обов'язково вказуються сторінки, з яких починаються вступ, розділи, підрозділи, висновки, список використаних джерел, додатки.

У **вступі** (до 1-2 сторінки) розглядається актуальність вибраної теми, її наукове значення, визначається предмет дослідження, коло питань, що будуть аналізуватися в основній частині роботи, визначається мета і конкретні завдання, методологічна основа дослідження, практичне значення досліджуваної теми, зв'язок з іншими проблемами економічної теорії та практики, ступінь її наукової розробки, визначаються дискусійні аспекти теми, статистична та фактологічна база дослідження, конкретизуються методи і способи вирішення поставлених завдань.

Актуальність – обов'язкова вимога до курсової роботи. Вона полягає в обґрунтуванні гіпотетичної новизни і позитивного ефекту, який може бути досягнутий в наслідок вирішення поставленого завдання, тому вступ повинен починатися з мотивування актуальності обраної теми, яке робиться шляхом аналізу та порівняння з відомими розв'язками проблеми.

Далі автор має визначитися з метою свого наукового пошуку та вказати, які завдання ставить перед собою.

Мета дослідження – це запланований кінцевий результат, якого прагне дослідник у процесі виконання наукової роботи. Мета дослідження вказує на кінцевий результат, якого хоче досягти студент у результаті проведеної роботи.

Завдання – це встановлення або з'ясування невідомої раніше певної закономірності, що поширюється на дані процеси та явища. Завдання дослідження реалізують мету, вказують на те, що поетапно і конкретно потрібно здійснити для досягнення мети. Вони визначають спрямованість і хід дослідження, структуру роботи, оскільки кожному із завдань може відповідати певна змістова частина – розділ або параграф. Завдання дослідження формулюється у вигляді п'яти, шести речень, що починаються із слів: вивчити..., описати..., встановити..., виявити...тощо.

Завдання рекомендується формулювати якомога ретельніше, оскільки опис їх вирішення повинен становити зміст розділів і підрозділів роботи. Це важливо також і тому, що заголовки таких розділів і підрозділів формулюються саме із завдань дослідження. Послідовність визначених завдань має бути такою, щоб забезпечувався логічний зв'язок з попереднім. У цілісній єдності завдань відсутність одного може призвести до незавершеності всього дослідження та неможливості його використання в педагогічній практиці.

Формулювання мети і завдань курсової роботи необхідно робити якомога чіткіше.

Обов'язковим елементом вступу є визначення об'єкта і предмета дослідження.

Об'єкт дослідження – частина об'єктивної реальності, на яку спрямована пізнавальна активність практичної і теоретичної діяльності дослідника. Наприклад, певні економічні, процеси, різновид діяльності тощо.

Об'єктом дослідження може бути:

- процес функціонування ...;
- процес формування ...;
- розвиток ...;
- процес спілкування ...;
- процес естетичного (будь-якого) виховання ...;
- процес навчальної діяльності ...;
- процес професійно-педагогічної підготовки ...;
- процес управління ...;
- процес організації ...

В об'єкті виділяється та його частина, яка є предметом дослідження.

Предмет дослідження – це сторона об'єкта дослідження та його досліджувані якості і галузь використання, сутнісні зв'язки та відношення, якості об'єкта, які досліджуються з певною метою в даних умовах та обставинах.

Отже, об'єкт наукового пізнання виступає загальною сферою пошуку, а предмет – як те конкретне, що виявляється. Один і той самий об'єкт може досліджуватися в різних аспектах. Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове.

У вступі також слід вказати, які методи дослідження сприяли кращому опрацюванню матеріалу та написанню роботи.

Методи дослідження – це основні шляхи, прийоми розв'язання проблеми, спосіб досягнення поставленої мети, розв'язання конкретного завдання. Методи бувають: *загальні (філософські), загальнонаукові* (загальні для всіх наук – аналіз, синтез, індукція, дедукція, абстрагування, узагальнення, спостереження), *часткові* (для певного циклу наук, або галузі знань), *конкретно наукові* (для певної конкретної науки), *спеціальні* (специфічні для однієї

якоїсь науки або її розділу, частини тощо). При цьому слід вказати які результати під час написання курсової роботи були отримані із використанням відповідного методу.

Інформаційна база дослідження – це опис наукової літератури, статистичних джерел, на підставі яких написано роботу.

В кінці вступу вказується **практичне значення роботи** – тобто визначається можливість використати здобуті результати у практичній діяльності.

Основна частина – це найбільша за обсягом частина курсової роботи, яка відображає вміння студента самостійно описувати, аналізувати та систематизувати теоретичний і практичний матеріал, зіставляти та узагальнювати різні досліджувані явища.

В основній частині роботи (до 30-35 сторінок), яка, звичайно, складається з трьох розділів, що в свою чергу можуть поділятися на відповідні підрозділи (параграфи), досліджується суть і форми прояву макроекономічних процесів, у повній мірі розкривається тема роботи. Назви розділів і параграфів основної частини повинні відповідати темі роботи і повністю її розкривати. Ці розділи мають показати вміння студента стисло, логічно і аргументовано викладати матеріал. Глибина та направленість розкриття проблем, що досліджується багато в чому залежить від дотримання таких методологічних принципів макроекономіки, як історичний підхід до аналізу відповідних явищ та процесів, єдність історичного та логічного, нерозривний зв'язок теорії з практикою, застосування системного, структурно-функціонального методів дослідження тощо. В основній частині роботи студент повинен викласти основні теоретичні положення роботи, доповнити їх сучасним конкретним матеріалом, розглянути певні точки зору стосовно вибраної проблеми, обґрунтувати власні погляди, відповісти на питання, поставлені у вступі, досягти мети дослідження, окреслити його географічні, хронологічні та інші рамки.

Виклад основної частини необхідно розпочати із з'ясування суті проблеми. У наступних питаннях основної частини необхідно конкретизувати проблему, пов'язати із статистичним, цифровим матеріалом. При цьому особливу увагу студенти повинні приділити використанню статистичного матеріалу. Значення статистичного матеріалу полягає в тому, що при його допомозі можна повніше розкрити суть і динаміку тих чи інших економічних процесів і явищ, де це можливо, якщо ними вміло користуватися. Цифровий матеріал вимагає відповідної обробки. Без систематизованих і обдуманих цифр курсова робота стає схематичною, сухою, тезисоподібною.

При написанні курсової роботи не завжди є можливість знайти в довідниках і збірниках статистичний матеріал в готовому вигляді. Тому необхідно звернути увагу на методи розрахунку та аналізу цифрового матеріалу. Досить багато є тем курсової роботи, де обов'язковим є використання місцевого статистичного матеріалу, цифрових даних конкретних підприємств. Все це допоможе студенту більш повно розкрити тему, зрозуміти суть економічних явищ, дії економічних законів.

При написанні курсової роботи студент повинен виявити глибокі теоретичні знання досліджуваної проблеми, а також показати вміння їх практичного застосування. До таких практичних аспектів слід віднести:

- аналіз фактичного та статистичного матеріалів з цієї проблеми макроекономіки;
- підбір прикладів, які ілюструють конкретні ситуації теми;
- виконання розрахунків показників розвитку економіки України.

Важливо, з огляду на посилення ролі регіонів в реалізації соціально-економічної політики держави, наповнювати фактичний зміст курсової роботи матеріалами, які висвітлюють економічний та соціальний розвиток Хмельницької області, які доцільно взяти із статистичних даних, які щорічно публікуються Головним управлінням статистики у Хмельницькій області. У практичному розділі може також аналізуватися діюче законодавство в аспекті сприяння розв'язанню поставленої проблеми.

Перший теоретичний розділ основної частини містить теоретичні аспекти досліджуваної проблеми, аналітичний огляд літературних джерел з предмета дослідження, критично аналізуються різні погляди, здійснюється їх класифікація, обґрунтовуються основні фактори впливу на стан і розвиток досліджуваного об'єкта тощо.

Перший розділ основної частини курсової роботи передбачає теоретичний аналіз досліджуваної проблеми. Він може складатися з 2-3 підрозділів, які містять:

- аналіз історичних аспектів вивчення проблеми;
- визначення теоретичних засад проблеми.

Невід'ємною частиною першого розділу є аналіз історичних аспектів дослідження проблеми. Здійснюючи огляд літератури стисло окреслюють основні етапи розвитку наукової думки з проблеми дослідження, критично висвітлюють роботи попередників, їх різні погляди, виділяють ті питання або аспекти, що залишились невирішеними визначаючи тим самим місце курсової роботи в розв'язанні проблеми. Бажано підсумувати огляд літератури коротким висновком щодо необхідності проведення досліджень у даній галузі.

У процесі дослідження теоретичних засад необхідно виділяти основні ключові поняття проблеми та розкривати їх сутність у логічній послідовності. Доцільно зазначати прізвища вчених, думки котрих подаються, та прагнути до аналізу, порівняння або узагальнення цих думок.

Теоретичне обґрунтування, суть, значення, класифікаційні характеристики, історія та тенденції розвитку предмета дослідження, розкривати власну позицію щодо предмета дослідження.

В теоретичній частині розглядаються такі аспекти проблеми:

- категорії, характеристики, які зображають тему;
- показники;
- фактори;
- алгоритми;
- формули розрахунків і моделі;
- законодавчі акти, що стосуються даної проблеми;
- ступінь вивченості проблеми.

Для констатації та обґрунтування теоретичних висновків та тенденцій доцільно використовувати дані, опубліковані у відповідних енциклопедіях, монографіях, фахових виданнях, довідниках, іноземних джерелах та виданнях, зокрема з наукометричних баз Scopus та Web of Science.

Другий аналітичний розділ, який може включати 2-3 підрозділи, містить викладення та аналіз питань, що підлягають вивченню на основі зібраних студентом фактичних та статистичних даних. Дослідження проблеми має здійснюватися на основі накопиченого і систематизованого матеріалу, групування та обробки даних. Рекомендується фактичний матеріал розділу узагальнювати у вигляді таблиць, схем та графіків. Аналіз фактичних та статистичних даних слід виконувати за останні 5 років Щоб уникнути поверхневого викладу матеріалу необхідно постійно зіставляти цілі та завдання курсової роботи з отриманими результатами аналізу. Тому, бажано з усього дібраного статистичного матеріалу відбирати найсуттєвіший, обмежуючи за необхідності обсяг досліджень або звужуючи коло проблем, що розглядаються.

Третій рекомендаційний розділ містить конкретні пропозиції щодо вирішення виявлених проблем у другому розділі курсової роботи та визначення напрямів удосконалення об'єкту і предмету дослідження.

Зверніть увагу, що рекомендується формулювати узагальнення в кінці кожного підрозділу та розділу.

У **висновках** курсової роботи (до 2-3 сторінок) необхідно зробити певні узагальнення у вигляді коротких тез, викласти практичні рекомендації та пропозиції, до яких дійшов автор при дослідженні вибраної теми. Висновки не повинні містити нового матеріалу, який не був викладений в основній частині.

У кінці роботи додається **список використаних джерел**, складений в алфавітному порядку та згідно з правилами бібліографічного оформлення наукових робіт, призначених для наукових публікацій.

2.4. Вимоги до оформлення курсової роботи

Загальні вимоги

Оформлення курсової роботи має відповідати загальним вимогам до робіт згідно з державним стандартом ДСТУ 3008-95 «Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення».

Текст курсової роботи створюють у текстовому редакторі Microsoft Word, тип файлу «Документ Word 97-2003 (*.doc)».

Створену курсову роботу друкують на принтері на одному боці **аркушів білого паперу формату А4** (210 x 297 мм).

У загальному випадку **орієнтація сторінок «книжкова»**, в окремих випадках (таблиці та рисунки великого розміру), за дозволом керівника курсової роботи, допускається «альбомна» орієнтація сторінок.

Сторінка повинна мати **береги (поля) розміром**: зліва — 30 мм, справа — 10 мм, зверху та знизу — 20 мм. Допускається збільшення фактичного розміру нижнього берега (поля), якщо воно виникає в результаті:

- виконання текстовим редактором опції «заборона висячих рядків»;
- заборони відокремлення заголовку (пункту / підпункту) від наступного тексту наприкінці сторінки.

Шрифт повинен відповідати таким параметрам:

- вид шрифту: Word Times New Roman;
- розмір шрифту: 14 мм, допускається зменшення розміру шрифту що використовується в таблицях, до рівня не менше 12 мм, за умови, що розмір шрифту в усіх таблицях магістерської роботи буде однаковим;
- колір шрифту чорний;
- не допускається використання напівжирного шрифту, окрім спеціально визначених випадків;
- не допускається використання курсивного та підкресленого шрифту;
- не допускається зміна стандартного масштабу шрифту (100%);
- не допускається зміна звичайної щільності шрифту, тобто його розрідження або ущільнення.

Абзац тексту курсової роботи (окрім тексту всередині таблиць) повинен відповідати таким налаштуванням текстового редактора Microsoft Word:

- вирівнювання по ширині;
- рівень тексту: «основний текст»;
- відступ тексту зліва та справа: 0 (нуль) мм;
- відступ тексту в першому рядку абзацу (абзацний відступ): 1,25 мм (допускається 1,27 мм);
- інтервал перед та після абзацу: 0 (нуль) пунктів;
- міжрядковий інтервал: 1,5 рядка;
- розбивка на сторінки: заборона висячих рядків;
- виключення форматування: заборона автоматичного перенесення слів;
- не допускається перенесення частини слова в кінці рядка на наступний рядок;
- не допускається ставити між словами (числами, символами та тому подібне) більше, ніж один пробіл, та будь-яким іншим способом використовувати більше, ніж один пробіл поспіль.

Допускається окремі слова, формули, знаки вписувати в надрукований текст тільки в тому випадку, якщо не існує об'єктивної можливості надрукувати їх на принтері. Вони мають бути чорного кольору; розмір та щільність вписаного тексту має максимально наближуватись до розміру та щільності тексту магістерської роботи.

Помилки, описки та графічні неточності (хибний друк) допускається виправляти підчищенням або зафарбовуванням білою фарбою і нанесенням на тому ж місці або між рядками виправленого зображення машинописним способом або від руки. Виправлене повинно бути чорного кольору; розмір вписаної букви (цифри, символу) має максимально

наближуватись до розміру тексту курсової роботи. Не допускається виправляти більше, аніж два виправлення на одній сторінці.

Прізвища, назви установ, організацій, фірм та інші власні назви в курсовій роботі наводять мовою оригіналу. Допускається транслітерувати власні назви та наводити назви організацій у перекладі на мову курсової роботи, додаючи (при першій згадці) оригінальну назву.

Прізвище, ім'я та по батькові (або ініціали) наводять в такій послідовності: на першому місці ініціали (або ім'я та по батькові), а на другому місці прізвище. Винятком є наведення першого прізвища та ініціалів на початку бібліографічного опису джерела; у цьому випадку на першому місці наводять прізвище, а на другому місці — ініціали. Ініціали необхідно з'єднати нерозривним пробілом між собою та з прізвищем.

Скорочення слів і словосполучень у курсовій роботі надають відповідно до чинних стандартів з бібліотечної та видавничої справи.

Кожний структурний елемент курсової роботи починають з нової сторінки. Структурними елементами роботи є: «ТИТУЛЬНА СТОРІНКА», «ЗМІСТ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ 1», «РОЗДІЛ 2», «РОЗДІЛ 3», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ». Окрім такого елемента як «ТИТУЛЬНА СТОРІНКА» заголовки всіх інших структурних елементів друкують великими літерами симетрично до тексту по центру сторінки (без крапки).

Будь-які заголовки, назви таблиць та рисунків тощо повинні містити не більше 12-ти слів. Якщо заголовок складається з двох і більше речень, їх розділяють крапкою. Наприкінці заголовку крапка не ставиться.

Інтервал між заголовком і подальшим та / або попереднім текстом — це пропуск одного вільного рядка. Відстань між рядками заголовку (якщо він не вміщується на одному рядку), а також між двома заголовками приймають такою, як у тексті, тобто без пропуску одного вільного рядка. Заголовки розділів центрують на рядку, а заголовки підрозділів та пунктів форматують так само, як і текст абзацу, тобто з абзацним відступом, та вирівнюють по ширині. Приклад оформлення заголовків надано в додатку Е.

Не допускається розміщувати назву розділу, підрозділу, а також пункту й підпункту в нижній частині сторінки, якщо після неї розміщено тільки один рядок тексту або немає жодного рядка тексту. В цьому випадку заголовок необхідно розмістити на початку наступної сторінки, тобто не відділяти від наступного тексту.

Правила використання довгого тире «—», короткого тире «-», дефісу «-» та нерозривного дефіса «-». Довге тире «—» (пунктуаційний знак) вживається в таких випадках: як розділовий знак, для позначення прямої мови; для позначення пауз; перед «це» («це е»), «оце», «то», «ось» («це»); для позначення числового діапазону, наприклад, «... доцільно виділити вищезазначені 3—4 чинники ...». Коротке тире «-» використовується виключно в якості математичного знаку «мінус». Дефіс «-» (орфографічний знак) використовується у складно-складених словах, у т. ч. складених з числа та слова, та у переліках перед кожним елементом переліку. Нерозривний дефіс «-» використовують замість довгого тире в тих випадках, коли це тире вживається для позначення числового діапазону і виникає розрив цього діапазону наприкінці рядка. В цьому випадку замість довгого тире необхідно використати два нерозривних дефісах поспіль.

Різновид **лапок**, які належить вживати, — в українській розкладці клавіатури можна набрати тільки «кутові» лапки, які й належить вживати.

Забороняється розрив (переніс на наступний рядок) таких елементів: діапазон (числа, що сполучені довгим тире); скорочення на кшталт «у т. ч.»; ініціали та прізвище (та ініціали між собою); число та слово, або скорочення (позначення) слова що до нього відноситься; знак номера або параграфу та число; позначення (нумерація) пункту переліку (списку) та наступний текст. Розміщення цитат, ілюстрацій, формул і таблиць на початку та / або наприкінці розділу / пункту / підпункту (тобто в першому та / або останньому абзацах) не допускається.

Ілюстрації та таблиці, розміри яких дорівнюють або більше аркушу формату А4, розміщують виключно у додатках до курсової роботи.

Обов'язковою вимогою по оформленню курсової роботи є перевірка орфографії та граматики тексту роботи.

Нумерація елементів роботи

Сторінки курсової роботи слід нумерувати арабськими цифрами, додержуючись наскрізної нумерації впродовж усього тексту магістерської роботи. Номер сторінки проставляють у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

Титульний аркуш включають до загальної нумерації сторінок курсової роботи. На титульному аркуші номер сторінки не ставиться. Нумерація сторінок проставляється, починаючи з «ЗМІСТУ».

Рисунки та таблиці, розміщені на окремих сторінках, включають до загальної нумерації сторінок курсової роботи.

Структурні елементи курсової роботи: «ТИТУЛЬНА СТОРІНКА», «ЗМІСТ», «ВСТУП», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ» не нумеруються.

Розділи, пункти, підпункти курсової роботи слід нумерувати арабськими цифрами.

Розділи курсової роботи повинні мати порядкову нумерацію і позначатися арабськими цифрами без крапки, наприклад, 1, 2, 3 і т. д. Номер розділу ставлять після слова «РОЗДІЛ», без крапки, а потім з нового рядка друкують заголовок розділу великими літерами.

Пункти повинні мати порядкову нумерацію в межах кожного розділу. Номер пункту складається з номера розділу і порядкового номера пункту, відокремлених крапкою. Після номера пункту ставлять крапку, наприклад, 1.1., 1.2. і т. д.

Якщо розділ складається з одного пункту, або пункт складається з одного підпункту, його нумерують.

Посилання

Посилання в тексті роботи на джерела слід зазначати порядковим номером джерела (за списком використаних джерел) у прямокутних дужках, наприклад, «у роботах [1—7] ...».

Не допускається використання цитат з друкованих джерел без наведення в атрибуції номерів сторінок, на яких текст, що цитується, знаходиться. Якщо друковане видання (книга, журнальна стаття тощо) розміщено на інтернет-ресурсі (сайті), проте таке джерело повинно атрибутуватися не як інтернет-джерело, а як друковане видання, тобто з наведенням номера сторінки.

Приклад:

Цитата в тексті: «... у загальному обсязі робочого часу частка інформаційної роботи перевищує 70% [6, с. 44]».

Відповідний опис у списку використаних джерел:

6. Синчак В.П., Д. А. Арзянцева, Н. П. Захаркевич Науково-світоглядні орієнтири соціально-економічного розвитку держави в умовах глобалізації. *Університетські наукові записки*. 2018. № 61. С. 42-59.

При посиланнях на розділи, підрозділи, пункти, підпункти, ілюстрації, таблиці, формули, рівняння, додатки зазначають їх номери. При посиланнях слід писати: «... у розділі 3 ...», «... дивись пункт 2.1 ...», «... за 3.3.4 ...», «... відповідно до 2.3.4.1 ...», «... на рис. 1.3 ...», «... у табл. 3.2 ...»,

«... (див. п. 3.2) ...», «... у додатку Б ...», «... за формулою (3.1) ...»,

«... у рівняннях (1.23)—(1.25) ...». Причому при посиланнях на рисунки та таблиці їх назви слід писати у вигляді скорочень «рис.» та «табл.».

Оформлення посилань на джерела (атрибуція цитат). Під час роботи з різними джерелами науковий етикет вимагає точно відтворювати цитований текст, оскільки найменше скорочення може спотворити зміст, викладений автором. Посилання в тексті на джерела (атрибуція цитат) наводять у прямокутних дужках із зазначенням джерела та сторінки. Перша цифра у прямокутних дужках відповідає номеру джерела у списку використаних джерел, друга — номеру сторінки (наприклад, [32, с. 85]). Посилання необхідно з'єднувати з текстом цитати

нерозривним пробілом, складові елементи посилання також необхідно з'єднувати між собою нерозривними пробілами.

Цитата — це дослівний витяг з опрацьованого джерела, забезпечений посиланням на джерело, що було опубліковане раніше.

Цитування є одним зі способів показати, що певна частина тексту вашої роботи запозичена з іншого джерела. Цитування надає інформацію, що необхідна для повторного пошуку процитованого джерела.

Цитування обов'язкове не тільки у випадку, коли є запозичення (використання) фрагменту чужого тексту, але й у таких випадках, як-от: запозичення чужих ідей; коли чужа робота спричинила суттєвий вплив на точку зору автора магістерської роботи; коли автор наводить власні ідеї або текст, які були опубліковані в його працях раніше.

Текст цитати береться в лапки та наводиться без жодних змін зі збереженням особливостей авторського написання, зокрема орфографії, пунктуації та шрифтових виділень. Якщо доводиться цитувати не все речення, а лише окремі слова чи фрази (за умови, що думка автора не буде спотворена або вирвана з контексту), то такі вислови беруться в лапки, пропуск позначається трьома крапками, вказується джерело, звідки запозичена думка. В такому разі можна змінювати навіть відмінок у слові чи словосполученні, якщо цитата не є повною і підпорядковується синтаксичній будові фрази, частиною якої вона стає.

При цитуванні та переказі джерел найчастіше використовуються такі словосполучення: «Автор писав / пише ...»; «Як стверджував / стверджує ...»; «Згідно з уявленням ...»; «За словами ...»; «На думку ...»; «Як справедливо зазначив / зазначає ...»; «Вчений так характеризує (описує, подає) ...»; «Можна навести такі слова видатного вченого ...»; «Автор наголошує на ...»; «З точки зору автора ...»; «Автор виділяє (пропонує, рекомендує, вважає, стверджує, підкреслює) ...» і т. д.

Цитати мають подаватися лише з першоджерел, а не з праць інших авторів. Лише в тих випадках, коли першоджерело недоступне, можна скористатися цитатою, опублікованою в іншому виданні; тоді перед бібліографічним джерелом вказується: «цитується за ...» або «цит. за ...».

Якщо автор курсової роботи робить у чужій цитаті певні виділення (курсив, розрядка, жирний шрифт тощо), аби акцентувати увагу на певному понятті чи фразі, то слід у дужках зробити відповідне застереження, вказуючи власні ініціали. Наприклад: «(виділено нами. — Н. П.)», «(курсив наш. — Н. П.)», «(підкреслено нами. — Н. П.)» і т. д. Подібні позначення доречні при власному перекладі тексту з іншої мови, якщо такого перекладу не існує чи він не збігається з уже відомим, наприклад, «(переклад наш. — Н. П.)». Доцільно подавати перекази текстів інших авторів, максимально точно дотримуючись їхнього викладу, не допускаючи викривлення думок.

Кожне запозичення, як у формі запозиченого тексту (в т. ч. таблиці, формули, рисунку тощо), так і у формі запозиченої ідеї (без використання безпосередньо тексту), неодмінно повинне супроводжуватися посиланням на використане джерело. Недотримання цієї обов'язкової умови розцінюється як плагіат, що унеможлиблює допуск такої курсової роботи до захисту.

Формули

Формули та рівняння розташовують безпосередньо після тексту, в якому вони згадуються, посередині сторінки. Вище і нижче кожної формули або рівняння повинен бути залишений один вільний рядок. Формули і рівняння у роботі (за винятком формул і рівнянь, наведених у додатках) слід нумерувати порядковою нумерацією в межах розділу. Номер формули або рівняння складається з номера розділу і порядкового номера формули або рівняння, відокремлених крапкою, наприклад, формула (1.3) — третя формула першого розділу. Номер формули або рівняння зазначають на рівні формули або рівняння в дужках у крайньому правому положенні на рядку.

Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів, що входять до формули чи рівняння, слід наводити безпосередньо під формулою у тій послідовності, в якій вони наведені у формулі чи рівнянні. Пояснення значення кожного символу та числового коефіцієнта слід

давати з нового рядка. Перший рядок пояснення починають без абзацного відступу словом «де» без двокрапки.

Формула по горизонталі центрується на рядку. Для забезпечення такого форматування доцільно використовувати таблицю з прозорими лініями з одним рядком та трьома колонками, до правої колонки заносять нумерацію формули, текст у цій клітинці форматують по горизонталі по правому краю, а по вертикалі центрують. У середню колонку заносять власне формулу; текст у цій клітинці центрують по горизонталі та по вертикалі. Ліву пусту колонку роблять такої самої ширини, як і праву колонку.

Переносити формули чи рівняння на наступний рядок допускається тільки на знаках виконуваних операцій, повторюючи знак операції на початку наступного рядка. Коли переносять формули чи рівняння на знакові операції множення, застосовують знак «х».

Формули, що йдуть одна за одною й не розділені текстом, відокремлюють комою.

Приклад:

Норма додаткової вартості визначається за формулою:

$$m' = \frac{m}{v}, \quad (1.3)$$

де m - додаткова вартість;

v - величина змінного капіталу.

Допускається використання редактора математичних формул MS Equation для зображення формул. У цьому випадку необхідно дотримуватись загальних вимог до параметрів шрифту, що використовується (шрифт — Word Times New Roman, розмір 14 мм тощо).

Загальні правила подання ілюстрацій

Основними видами ілюстративного матеріалу в курсових роботах є схеми та діаграми.

Схема – це зображення, котре передає, зазвичай за допомогою умовних позначень і без збереження масштабу, основну ідею явища або процесу, показує взаємозв'язок їх головних елементів.

Діаграма – це один із способів графічного зображення залежності між величинами. Відповідно до форми побудови розрізняють діаграми площинні, лінійні й об'ємні.

Результати обробки числових даних можна подати у вигляді графіків, тобто умовних зображень величин та їх співвідношень через геометричні фігури, точки, лінії.

Кожна ілюстрація має відповідати тексту, а текст – ілюстрації. Назви ілюстрацій розміщують після їхніх номерів. При необхідності ілюстрації доповнюють пояснювальними даними (запис під ілюстрацією).

Ілюстрації (креслення, рисунки, графіки, схеми, діаграми, фотознімки) слід розміщувати у курсовій роботі безпосередньо після тексту, де вони згадуються вперше, або на наступній сторінці. На всі ілюстрації мають бути посилання у курсовій роботі.

Якщо ілюстрації створені не автором курсової роботи, необхідно при поданні їх у курсовій роботі дотримуватись вимог чинного законодавства про авторські права, обов'язково наводити атрибуцію запозичення. Наприклад, [6, с. 73]. Атрибуцію запозичення ілюстрацій рекомендується розміщувати в тексті, де вони згадані, або для ілюстрацій і таблиць, після їх наведення із позначенням: Джерело: [№ джерела, с. __] (якщо таблиця або рисунок повністю запозичені) або ж Примітка: складено автором на основі [№ джерела, с. __] (якщо автор використав фрагмент або окремі елементи таблиці, рисунка).

Ілюстрації, які не можуть бути внесені до файлу тексту роботи та роздруковані, мають бути наклеєні на аркуші білого паперу формату А4. Ілюстрації повинні мати назву, яку розміщують під ілюстрацією. Загальна кількість слів у назві ілюстрації не повинна перевищувати 12 слів. За необхідності під ілюстрацією розміщують пояснювальні дані (під рисунковий текст). Ілюстрація позначається словом «Рисунок __», яке разом з назвою ілюстрації розміщують після пояснювальних даних, наприклад, «Рисунок 3.1 – Схема розміщення». Ілюстрації слід нумерувати арабськими цифрами порядковою нумерацією в

межах розділу, за винятком ілюстрацій, наведених у додатках. Номер ілюстрації складається з номера розділу і порядкового номера ілюстрації, відокремлених крапкою, наприклад, Рисунок 3.2 — другий рисунок третього розділу. Ілюстрація центрується по горизонталі на сторінці. Номер і назва ілюстрації центрується на рядку по горизонталі, без абзацного відступу.

Ілюстрації разом з їх назвою (підписом) та попередній і подальший текст виділяється пропуском одного вільного рядка. Ілюстрації, розміщені на окремих сторінках роботи (в додатках), включають до загальної нумерації сторінок.

Приклад побудови рис. 1.2. наведено нижче.

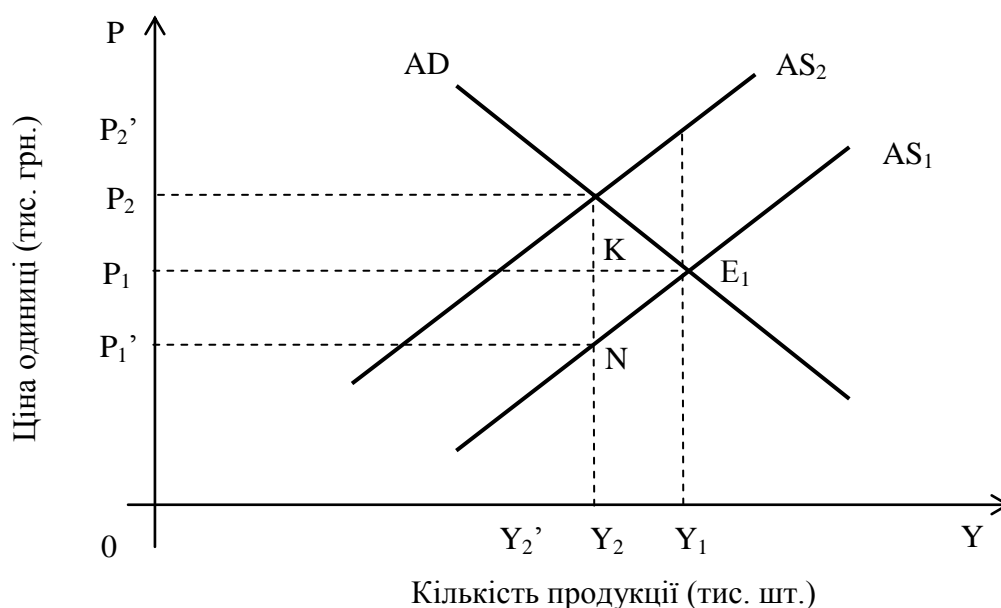

Рисунок 1.2 – Вплив ПДВ на обсяг випуску та доходу, його розподіл між виробниками та споживачами

Джерело: [3, с. 43].

Не варто оформлювати посилання на ілюстрації як самостійні фрази, в яких лише повторюється те, що міститься у підписі. У тому місці, де викладається матеріал, пов'язаний із ілюстрацією, розміщують посилання у вигляді виразу у круглих дужках (рис. 1.1) або ".як це показано на рис. 1.1".

При виборі типу діаграми необхідно враховувати характер вихідних даних та мету побудови, наприклад, для відображення динаміки показників доцільно застосувати лінійний графік або стовпчикову діаграму, а складу та структури – секторну діаграму.

Оформлення таблиць

Цифровий матеріал, як правило, повинен оформлюватися у вигляді таблиць. Таблиці використовують для кращого сприйняття інформації та зручності порівняння показників.

Таблицю розміщують після першого згадування про неї в тексті, таким чином, щоб її можна було читати без повороту або з поворотом за годинниковою стрілкою.

Приклад побудови таблиці наведено нижче.

Таблиця 2.1 Динаміка питомої ваги Державного боргу до ВВП, %

Рік	Питома вага Державного боргу до ВВП
2014	69,17%
2015	93,19%
2016	81,14%
2017	88,28%
2018	60,34%

Джерело: [21; 24].

Таблиці слід нумерувати арабськими цифрами порядковою нумерацією в межах розділу, за винятком таблиць, що наводяться у додатках. Номер таблиці складається з номера розділу і порядкового номера таблиці, відокремлених крапкою, наприклад, таблиця 2.1 — перша таблиця другого розділу.

Таблиця повинна мати назву, яку друкують малими літерами (крім першої великої) і розміщують над таблицею (надпис). Назва має бути стислою і відбивати зміст таблиці. Загальна кількість слів у назві таблиці не повинна перевищувати 12 слів. Наприкінці номера таблиці крапка не ставиться. Назва має бути стислою і відбивати зміст таблиці.

Якщо рядки або графи таблиці виходять за межі формату сторінки, таблицю поділяють на частини, повторюючи в кожній частині таблиці відповідні номери граф чи рядків, нумеруючи їх арабськими цифрами у першій частині таблиці. Назву «Таблиця (Номер таблиці)» вказують один раз справа над першою частиною таблиці, над іншими частинами (продовженнями) пишуть праворуч: «Продовження таблиці __» з зазначенням номера таблиці, але без наведення її назви (тобто вирівнюють цей текст по правому краю). Приклад поділених таблиць наведено наведено нижче.

Продовження таблиці 2.2

1	2	3

Джерело: [4, с. 15].

Таблицю, у разі необхідності, можна створювати вужчою по ширині, аніж межі формату сторінки, в такому випадку її необхідно центрувати на сторінці по горизонталі.

Заголовки граф таблиці починають з великої літери, а підзаголовки — з малої, якщо вони складають одне речення з заголовком. Підзаголовки, що мають самостійне значення, пишуть з великої літери. Наприкінці заголовків і підзаголовків таблиць крапки не ставлять. Заголовки та підзаголовки граф указують в однині. Заголовки колонок та рядків повинні бути якомога коротшими.

У більшості випадків текст у клітинках головки таблиці доцільно центрувати по горизонталі та вертикалі, а текст у клітинках боковика таблиці доцільно вирівнювати по горизонталі по лівому краю, а по вертикалі центрувати. В таблицях допускається використовувати шрифт зменшеного розміру — 12 мм, та одинарний міжрядковий інтервал. У такому випадку всі таблиці в курсовій роботі повинні бути оформлені у такий спосіб.

У разі, якщо розмір таблиці дорівнює або перевищує одну сторінку, то таку таблицю необхідно розміщувати в додатку до курсової роботи.

Переліки

Переліки, за потреби, можуть бути наведені всередині пунктів або підпунктів. Перед переліком ставлять двокрапку. Перед кожною позицією переліку слід ставити малу літеру української абетки з дужкою, або, не нумеруючи — дефіс «-» (перший рівень деталізації). Для подальшої деталізації переліку слід використовувати арабські цифри з дужкою (другий рівень деталізації).

Переліки першого рівня деталізації друкують малими літерами з абзацного відступу, другого рівня — з відступом відносно місця розташування переліків першого рівня.

Літеру (дефіс, цифру) на початку кожної позиції переліку необхідно з'єднувати з текстом переліку нерозривним пробілом.

Додатки

Додатки оформляють як продовження курсової роботи на наступних її сторінках, розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті. Кожний додаток друкується з нової сторінки.

Перед першим додатком розміщують окремих аркуш паперу з надписом «ДОДАТКИ», надпис розміщують по центру та посередині аркушу.

На наступній сторінці на першому рядку з правого боку рядка малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток» (але без знака №) і велика літера, що позначає додаток. Наприклад: «Додаток Б». Додатки позначаються великими літерами української абетки, за винятком Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь. Наприклад, «Додаток Ж».

Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки, без пропуску вільного рядка після позначення додатку. Текст кожного додатка може бути поділений на розділи й підрозділи, які нумерують у межах кожного додатка. Якщо зміст додатка не вміщується на одну сторінку, то на наступній сторінці у верхньому правому куті зазначається «Продовження додатку ...». Якщо в роботі в якості додатку використовується документ, що має самостійне значення і оформлюється згідно з вимогами до документа даного виду, та не має можливості надрукувати на ньому надпис «Додаток ...» і назву додатку, то можна оформити такий додаток наступним чином. Документ вміщують у роботі без змін в оригіналі. Перед копією документу розміщують окремих аркуш з надписом «Додаток ...» і на наступному рядку його назву (за наявності), надпис розміщують по центру та посередині аркушу. Праворуч у верхньому куті аркушу проставляють порядковий номер сторінки. Сторінки копії документу нумерують, продовжуючи наскрізну нумерацію сторінок роботи (не займаючи власної нумерації сторінок документа).

У разі, коли додаток має альбомну орієнтацію сторінки, то назва додатку (наприклад, Додаток В) розміщується в альбомному форматі, а нумерація сторінок залишається незмінною у книжковому форматі.

Список використаних джерел

У кінці роботи наводиться **список використаних джерел**. Він складається в алфавітному порядку з дотриманням вимог ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання».

2.5. Приклади оформлення списку використаних джерел

1. Законодавчі і нормативні документи:

1. Бюджетний кодекс України: Кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI. Верховна Рада України. Законодавство України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
2. Податковий кодекс України: Кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. Верховна Рада України. Законодавство України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
3. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 № 959-XII. Верховна Рада України. Законодавство України. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/959-12>.
4. Про підприємництво: Закон України від 07.02.1991 № 698-XII. Верховна Рада України. Законодавство України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/698-12>.
5. Про банки і банківську діяльність: Закон України 07.12.2000 № 2121-III. Верховна Рада України. Законодавство України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>.

2. Книга одного автора:

1. Підгородецька С. М. Економічна теорія: навч. посіб. Хмельницький: Вид-во ХУУП, 2012. 100 с.
2. Синчак В. П. Система оподаткування у сільському господарстві України: теорія, методологія та практика: монографія. Хмельницький: Вид-во ХУУП, 2008. 476 с.

3. Книга двох - трьох авторів:

1. Лютий І. О., Дрига А. Б., Петренко М. О. Податки на споживання в економіці України: монографія. К.: Знання, 2005. 335 с.

2. Михайлів З.В., Гаталяк З.П., Горбаль Н.І. Міжнародні кредитно-розрахункові відносини та валютні операції : навч. посіб. для студ. Л.: Нац. ун-т "Львів, політехніка", 2004. 242 с.

3. Синчак В. П., Самарічева Т. А. Податок на додану вартість у системах ціноутворення й оподаткування молокопереробних підприємств: монографія. Хмельницький: Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2019. 180 с.

4. Книги чотирьох та більше авторів:

1. Малий І.Й., Радіонова І.Ф., Куценко Т.Ф., Федірко Н.В. Макроекономіка: базовий курс : навч. посіб. К.: КНЕУ, 2016. 246 с.

2. Фінансово-управлінські аспекти інноваційно-інвестиційного розвитку підприємництва в національній економіці: монографія. За заг. і наук. ред. д. е. н., проф. Синчака В. П. Хмельницький : Хмельницький університет управління та права, 2017. 374 с.

5. Статті з журналів та збірників

1. Бодрова Д.В. Інституціональні аспекти розвитку цифрової економіки в Україні. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*. 2019. № 5 С. 163-166.

2. Дульська І. В. Цифрові технології як каталізатор економічного зростання. *Економіка і прогнозування*. 2015. № 2. С. 119-133.

3. Лігоненко Л. О., Хріпко А. В., Доманський А. О. Зміст та механізм формування стратегії діджиталізації в бізнес-організаціях. *Економічні науки*. 2018. № 2. С. 20-25.

4. Петрик О., Батковський В. Фінансові програми Міжнародного валютного фонду для надання фінансової допомоги країнам. *Вісник Національного банку України*. 2014. № 6. С. 11-18. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnbu_2014_6_8

5. Синчак В. П., Самарічева Т. А. Формування попиту та пропозиції на продукцію молокопереробних підприємств при зміні податкового навантаження з ПДВ. *Облік і фінанси*. 2016. № 1 (71). С. 124-131.

6. Інтернет-джерела

1. Доходи та витрати населення України. URL: http://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2019/gdn/dvn_ric/dvn%20_u/dvn_u.htm.

2. Про індексацію грошових доходів населення. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1282-12/>

3. Фінансова звітність підприємства. URL: <http://pro-4ot.info/index.php?section=browse&CatID=117>.

3. ПОРЯДОК ДООПРАЦЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

У разі недопуску курсової роботи до захисту студент повинен врахувати зауваження керівника курсової роботи, викладені в рецензії та доопрацювати її з повторною подачею керівникові. Причому керівнику подаються обидва варіанти роботи (доопрацьований і попередній).

У разі неусунення визначених недоліків робота повертається на повторне доопрацювання.

4. ОЦІНЮВАННЯ ТА ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ

За виконання і захист курсової роботи здобувач вищої освіти максимально може отримати 100 балів за накопичувальною шкалою з наступним переведенням у відповідну оцінку за шкалою ЄКТС.

Критерії оцінювання та результати захисту курсової роботи визначаються відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права, затвердженого рішенням вченої ради університету від 05 липня 2016 року, протокол № 16 (у редакції, затвердженій рішенням вченої ради університету від 28 серпня 2020 року, протокол № 1).

Підсумкова оцінка за виконання і захист курсової роботи визначається шляхом додавання балів керівника курсової роботи та комісії із захисту курсових робіт за результатами захисту.

Загальна сума балів включає такі складові: оцінювання керівником підсумків роботи на окремих етапах її підготовки (максимум – 60 балів); оцінювання комісією захисту курсової роботи (максимум – 40 балів).

До публічного захисту курсової роботи допускаються студенти, які повністю виконали всі вимоги навчального плану та отримали позитивний відгук наукового керівника. Науковий керівник надає висновок, у якому здійснює розподіл балів розподіл балів для окремих етапів та елементів виконання курсової роботи (не більше 60) та зауваження. До захисту не допускаються роботи, які не мають позитивного відгуку наукового керівника.

Розподіл балів відповідно до критеріїв оцінювання виконання курсової роботи визначається керівником курсової роботи у відгуку наукового керівника відповідно до табл. 4.1.

Таблиця 4.1 Розподіл балів для окремих етапів та елементів виконання курсової роботи

№ з/п	Критерії оцінювання виконання курсових робіт	Бали
1	2	3
1.	правильність формулювань об'єкту, мети і завдань дослідження	до 4
2.	відповідність змісту роботи її темі, грамотність структурування роботи, збалансованість її розділів	до 7
3.	системність викладу матеріалу, відсутність повторів, логічних помилок	до 8
4.	ступінь самостійності роботи (відсутність академічного плагіату), наявність посилань	до 10
5.	використання та опанування сучасної літератури, чинних нормативно-правових актів; правильність розрахунків, застосування методів економічного, статистичного аналізу тощо.	до 10
6.	теоретична обґрунтованість основних положень курсової роботи, що підтверджені підібраним та систематизованим фактичним і статистичним матеріалом	до 10
7.	правильність оформлення (роботи в цілому, таблиць, рисунків, посилань, списку використаних джерел)	до 6
8.	дотримання графіку підготовки роботи, періодичність консультування із науковим керівником і т.п.	до 7
Разом		не більше 60

У разі виявлення текстових запозичень, використання ідей, наукових результатів і матеріалів інших авторів без посилання на джерело курсова робота знімається з розгляду незалежно від стадії проходження з обов'язком повторного її виконання та захисту. Порядок повторного виконання та захисту курсової роботи встановлюється відповідно до цих методичних рекомендацій щодо виконання курсових робіт.

На захисті студенту надається слово для викладу основних висновків, зроблених ним у ході дослідження, і відповідей на питання членів комісії по захисту курсових робіт. Для виступу студенту надається 3-5 хвилин.

Захист курсової роботи має обов'язково супроводжуватись мультимедійною презентацією. Мультимедійна презентація курсової роботи повинна відповідати таким вимогам. Структура презентації повинні охоплювати ті ж самі змістовні та структурні елементи, що й магістерська робота. А саме: актуальність, мета, завдання, методи, стислий ілюстративний опис кожного розділу (не більше 3 слайдів на кожний розділ) тощо. Мультимедійна презентація може містити текстові матеріали, рисунки, схеми, графіки, анімацію, тривимірну графіку тощо.

Колір і стиль презентації. Правило для основного оформлення презентації, крім ілюстрацій, — не більше, ніж три-чотири базові кольори, «спокійної» кольорової гамми, що є важливою умовою для сприйняття візуального матеріалу. Колір і розмір шрифту повинен бути підібраний так, щоб усі написи чітко виділялися на вибраному фоні слайда. На полі зображення необхідно залишати достатні поля (не менше 1/10 частини висоти / ширини з кожного боку). Крім того, презентація повинна бути витримана в єдиному стилі, за винятком тих випадків, коли певний елемент презентації необхідно виділити за допомогою оформлення.

Критерії оцінювання захисту студентом курсової роботи визначено у табл. 4.2. Рішення комісії про оцінку знань, виявлених при захисті курсової роботи приймається на підставі знаходження середнього арифметичного балів, виставлених кожним членом комісії. Результати захисту курсових робіт оголошуються у день захисту.

Таблиця 4.2 Критерії оцінювання комісією рівня захисту курсової робіт

Кількість балів	Рівень знань студента	Критерії оцінювання
1	2	3
36 – 40	високий	Доповідь здобувача вищої освіти носила продуманий, структурований характер, містила основні результати проведеного дослідження, здобувач вищої освіти продемонстрував вільне володіння матеріалом за темою дослідження, відповіді на питання членів комісії повні, розуміння матеріалу глибоке, основні вміння сформовані та засвоєні, виклад логічний, доказовий (обґрунтований), висновки і узагальнення точні, здобувач вищої освіти орієнтується в системі чинного законодавства, використання фахової термінології правильне, висновки за результатами дослідження продемонстровано за допомогою ілюстративного матеріалу (розрахунків).
32,5 – 35,5	достатній	Доповідь здобувача вищої освіти продумана, обґрунтована, містить основні результати проведеного дослідження, відповіді на питання членів комісії повні, розуміння матеріалу достатньо глибоке, основні вміння сформовані та засвоєні, висновки і узагальнення точні; здобувач вищої освіти орієнтується в системі чинного законодавства; використання фахової термінології правильне, висновки за результатами дослідження продемонстровано за допомогою ілюстративного матеріалу (розрахунків).
30 – 32		Доповідь здобувача вищої освіти продумана, обґрунтована, містить основні результати проведеного дослідження, відповіді на питання членів комісії повні, розуміння матеріалу достатньо глибоке, основні вміння сформовані та засвоєні, висновки і узагальнення точні; здобувач вищої освіти орієнтується в системі чинного законодавства; використання фахової термінології правильне. Але виклад недостатньо систематизовано, у визначенні понять, термінології та узагальненнях мають місце окремі помилки, які виправляються за допомогою додаткових питань членів комісії, окремі висновки курсової роботи не відображені при захисті, окремі висновки за результатами дослідження не продемонстровано за допомогою ілюстративного матеріалу (розрахунків).
27 – 29,5	середній	Доповідь здобувача вищої освіти належним чином не систематизована, непродумана, основні результати проведеного дослідження розкриті частково, відповіді на питання членів комісії необґрунтовані, розуміння матеріалу поверхневе; здобувач вищої освіти слабо орієнтується в системі чинного законодавства; використання фахової термінології з неточностями, окремі висновки за результатами дослідження не продемонстровано за допомогою ілюстративного матеріалу (розрахунків).
24 – 26,5	низький	Доповідь здобувача вищої освіти належним чином не систематизована, непродумана, основні результати проведеного дослідження розкриті частково, відповіді на питання членів комісії необґрунтовані, розуміння матеріалу поверхове; здобувач вищої освіти не орієнтується в системі чинного законодавства; використання фахової термінології з неточностями. Висновки та пропозиції недостатньо обґрунтовані та мають сумнівний прикладний характер, висновки за результатами дослідження не продемонстровано за допомогою ілюстративного матеріалу (розрахунків).
14 – 23,5		Доповідь здобувача вищої освіти належним чином не підготовлена, відповіді на питання членів комісії необґрунтовані або відсутні, розуміння матеріалу поверхневе; здобувач вищої освіти не орієнтується в системі чинного законодавства; не вміє використовувати професійну термінологію. Робота свідчить про недостатню сформованість основних фахових вмінь, відсутнє обґрунтування практичного та прикладного значення дослідження, висновки за результатами дослідження не продемонстровано за допомогою ілюстративного матеріалу (розрахунків).
0 – 13,5		Доповідь здобувача вищої освіти не підготовлена, відповіді на питання членів комісії необґрунтовані або відсутні, розуміння матеріалу поверхове; здобувач вищої освіти не орієнтується в системі чинного законодавства; не вміє використовувати професійну термінологію. Робота свідчить про несформованість основних фахових вмінь, окремі висновки за результатами дослідження не продемонстровано за допомогою ілюстративного матеріалу (розрахунків).

Повторний захист курсової роботи з метою підвищення оцінки не дозволяється.

Підсумкове оцінювання виконання та захисту курсової роботи відбувається шляхом додавання балів керівника курсової роботи, виставлених у його відгуку, та балів комісії із захисту курсової роботи.

У разі отримання за результатами виконання та захисту курсової роботи 35-59 балів (оцінка FX за шкалою ЄКТС) здобувач вищої освіти має право доопрацювати виконану курсову роботу та повторно пройти її захист.

У разі неотримання за результатами доопрацювання та повторного захисту курсової роботи 60 балів здобувач вищої освіти зобов'язаний повторно виконати та захистити курсову роботу в наступному навчальному періоді.

У разі отримання за результатами виконання та захисту курсової роботи 0-34 бали (оцінка F за шкалою ЄКТС) здобувач вищої освіти зобов'язаний повторно виконати та захистити курсову роботу в наступному навчальному періоді за процедурою повторного вивчення.

5. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІТЬ

При написанні курсової роботи студенти зобов'язані дотримуватись вимог академічної доброчесності відповідно до вимог ст. 42 Закону України «Про освіту».

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти під час написання та захисту курсової роботи полягає в такому:

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Порушенням академічної доброчесності під час написання та захисту курсової роботи вважається:

- академічний плагіат - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

- самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;

- фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;

- фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

- списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання.

За порушення академічної доброчесності під час написання та захисту курсової роботи студенти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження написання та оцінювання магістерської роботи;

- відрахування із закладу освіти (крім осіб, які здобувають загальну середню освіту).

Згідно з Положенням про систему запобігання академічного плагіату в академічних та наукових текстах у Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова курсові роботи здобувачів вищої освіти перевіряє відповідний науково-педагогічний працівник – керівник курсової роботи за допомогою безкоштовних програм чи сервісів. Результати перевірки відзначаються у відгуку наукового керівника на курсову роботу та впливають на підсумкову оцінку відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова. Результат перевірки оригінальності тексту курсової роботи необхідно вкласти до курсової роботи.

6. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

6.1. Базові джерела

6.1.1. Нормативно-правові акти

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР Верховна Рада України. Законодавство України. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Господарський кодекс України: Кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV. Верховна Рада України. Законодавство України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
3. Бюджетний кодекс України: Кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI. Верховна Рада України. Законодавство України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
4. Податковий кодекс України: Кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI. Верховна Рада України. Законодавство України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
5. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.04.1991 № 959-XII. Верховна Рада України. Законодавство України. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/959-12>.
6. Про підприємництво: Закон України від 07.02.1991 № 698-XII. Верховна Рада України. Законодавство України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/698-12>.
7. Про банки і банківську діяльність: Закон України 07.12.2000 № 2121-III. Верховна Рада України. Законодавство України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>.
8. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України 23.02.2006 № 3480-IV. Верховна Рада України. Законодавство України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>.

6.1.2. Література

6.1.2.1. Підручники

9. Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Баластрик Л.О. Макроекономіка: підручник для студ. вищ. навч. закл. За ред. В.Д. Базилевича. К.: Знання, 2004. 851 с.
10. Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Баластрик Л.О. Макроекономіка: підручник для студ. вищ. навч. закл.; 4-е вид., перероб. і доп. К.: Знання, 2008. 743 с.
11. Економічна теорія: політична економія: підручник [для студ. вищ. навч. закл.]. За заг.ред. С.І. Юрія. К.: «Кондор», 2009. 604 с.
12. Манків Грегорі Н. Макроекономіка. Пер. з англ.; наук. ред. пер. С. Панчишина. К.: Основи, 2000. 588 с.
13. Савченко А.Г. Макроекономіка: підручник [для студ. вищ. навч. закл.] 2-ге вид. без змін. К.: КНЕУ, 2007. 448 с.

6.1.2.2. Навчальні посібники

14. Базилінська О.Я. Макроекономіка: навч.посібник. для студ. вищ. навч. закл. К.: Центр навчальної літератури, 2007. 442 с.
15. Малий І.Й., Радіонова І.Ф., Куценко Т.Ф., Федірко Н.В. Макроекономіка: базовий курс : навч. посіб. / К.: КНЕУ, 2016. 246 с.
16. Білецька Л. В., Білецький О.В., Савич В.І. Економічна теорія: політекономія. Мікроекономіка. Макроекономіка: навч. посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2005. 652 с.
17. Гавриш В. П. Основи макроекономічної теорії: навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. Хмельницький: Хмельницький університет управління та права, 2011. 253 с.
18. Гавриш В.П. Макроекономіка. Основні моделі та залежності: навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. Хмельницький: ХДУ, 2003. 237 с.
19. Гронтковська Г.Е., Косік А. Ф. Макроекономіка: навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. К.: Центр учбової літератури, 2010. 672с.

20. Данилович-Кропівницька М. Л., Стецюк П. І., Тивончук І. О. Макроекономіка: навч. посіб.; уклад. М. Л. Данилович-Кропівницька. Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2014. 292 с.
21. Дзюбик С. Д., Ривак О.С. Основи економічної теорії: навч. посібник. для студ. вищ. навч. закл. Київ.: «Знання», 2006. 481 с.
22. Максименко І. А. Економічна теорія: політекономія, мікроекономіка, макроекономіка: навч. посіб. для самот. підготов. до держ. екзамену з екон. теорії.; Нац. ун-т держ. податк. служби України. Чернівці : Прут, 2011.- 404 с.
23. Круш П.В., Тульчинська С.О. Макроекономіка: навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. К.: Центр навчальної літератури, 2005. 400 с.
24. Кузик О. Р. Макроекономіка: навч. посіб. Львів: «Інтелект-Захід», 2007. 168 с.
25. Макроекономіка: навч. посіб. за заг. ред. проф. М. І. Макаренка. К.: ЦУЛ, 2014. 216 с.
26. Панчишин С. Макроекономіка: навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. К.: Либідь, 2001. 616 с.
27. Сірко А. В. Економічна теорія. Політекономія: навч. посіб. К.: ЦУЛ, 2014. 416 с.
28. Максименко І. А. Економічна теорія: політекономія, мікроекономіка, макроекономіка: навч. посіб. для самот. підготов. до держ. екзамену з екон. теорії.; Нац. ун-т держ. податк. служби України. Чернівці : Прут, 2011.- 404 с.

6.2. Допоміжні джерела

29. Бодрова Д.В. Інституціональні аспекти розвитку цифрової економіки в Україні. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління. 2019. № 5 С. 163-166.
30. Варналій З. Фіскальна політика та її вплив на розвиток малого і середнього бізнесу в Україні. Науковий вісник Одеського національного економічного університету. 2018. № 5. С. 28-51. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nv_2018_5_4
31. Диба М. І., Гернего Ю. О. Діджиталізація економіки: світовий досвід та можливості розвитку в Україні. Фінанси України. 2018. № 7. С. 50-63.
32. Дуліба Є. Фіскальна політика України в контексті реалізації фіскальної функції держави. Evropsky politicky a pravni diskurz. 2018. Vol. 5, Iss. 3. С. 68-74. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/evrpol_2018_5_3_11
33. Дулік Т. О., Павлова К. І. Фіскальна політика в Україні в сучасних умовах та засоби її проведення. Науковий погляд: економіка та управління. 2019. № 1. С. 173-186. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vamsue_2019_1_26
34. Економічна енциклопедія: у трьох томах. Т.1. Редкол.: С. В. Мочерний (відп. ред.) та ін. – К.: Видавничий центр “Академія”, 2000. 864 с.
35. Економічна енциклопедія: у трьох томах. Т.2. Редкол.: С. В. Мочерний (відп. ред.) та ін. – К.: Видавничий центр “Академія”, 2001. 848 с.
36. Економічна енциклопедія: у трьох томах. Т.3. Редкол.: С. В. Мочерний (відп. ред.) та ін. – К.: Видавничий центр “Академія”, 2002. 952 с.
37. Єщенко П. С., Палкін Ю. І. Сучасна економіка: навч. посібник. [для студ. вищ. навч. закл.] / П. С. Єщенко,. Київ.: «Вища школа», 2005. 325 с.
38. Жеребило І. В., Колодій С. К. Методи та інструменти державного регулювання доходів населення: теоретичний аспект. Регіональна економіка. 2018. № 4. С. 85-93.
39. Корсікова Н.М. Макроекономіка: навч.посібник. для студ. вищ. навч. закл. Львів: «Магнолія-2006», 2010. 240 с.
40. Краус Н. М., Голобородько О. П., Краус К. М. Цифрова економіка: тренди та перспективи авангардного характеру розвитку. Ефективна економіка. 2018. №1.
41. Крупка М.І., Островерх П. І. , Реверчук С. К. Основи економічної теорії: підручник. К.: Атіка, 2001. 344 с.
42. Кулішов В. В. Макроекономіка: Основи теорії і практикум: навч.посібник. Львів: «Магнолія Плюс», 2005. 256 с.
43. Мацелюх Н. П. Основи економічної науки : навч. посібник для самот. підгот. до

- курсів. екзамену та комплекс. держ. екзамену з економ. теорії; Нац. ун-т держ. податкової служби України. К. : Центр учб. літ., 2015. 324 с.
44. Слатвінська М. О. Фіскальна політика: дискусійність наукових поглядів. Вісник Черкаського університету. Серія : Економічні науки. 2018. № 1. С. 53-61. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VchuE_2018_1_9
45. Сова О.Ю. Проблема дефіцитності державного бюджету і шляхи її розв'язання. Фінанси України. 2017. №5. С.22-28.

7. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

1. Офіційний сайт Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку України. URL: <http://www.ssmc.gov.ua>.
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. URL: <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>.
4. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua>.
5. Офіційний сайт Національного банку України. URL: <http://www.bank.gov.ua>
6. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>

ДОДАТКИ

**ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА**

Денна форма навчання

**ЗАВДАННЯ НА КУРСОВУ РОБОТУ
з навчальної дисципліни «Макроекономіка»**

студенту(ці) _____

1. Тема роботи _____

2. Термін здачі студентом закінченої роботи 15.04.20 __р.

3. Вихідні дані по роботі: _____

Загальний план курсової роботи

Розділ 1.

Розділ 2.

Розділ 3.

Календарний план

№	Назва етапів курсової роботи	Термін виконання
1.	<i>Вибір теми та формулювання плану написання курсової роботи</i>	<i>до 10.02.20 __р.</i>
2.	<i>Узгодження плану курсової роботи</i>	<i>до 15.02.20 __р.</i>
3.	<i>Опрацювання теоретичних джерел і написання першого розділу роботи</i>	<i>до 01.03.20 __р.</i>
4.	<i>Написання другого розділу роботи</i>	<i>до 15.03.20 __р.</i>
5.	<i>Написання третього розділу роботи</i>	<i>до 05.04.20 __р.</i>
6.	<i>Написання вступу, висновків, остаточне оформлення роботи</i>	<i>до 15.04.20 __р.</i>
7.	<i>Здача роботи на перевірку</i>	<i>до 15.04.20 __р.</i>
8.	<i>Захист</i>	<i>з 15.05.20 __р.</i>

Дата видачі завдання 10.02.20 __р.
(дата)

Науковий керівник _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

Завдання прийняв до виконання _____
(підпис)

ПЛАН КУРСОВОЇ РОБОТИ

з макроекономіки

Тема:

ДЕФІЦИТ БЮДЖЕТУ ТА ДЕРЖАВНИЙ БОРГ: ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ТА ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ БЮДЖЕТНОГО
ДЕФІЦИТУ ТА ДЕРЖАВНОГО БОРГУ

1.1. Сутність дефіциту державного бюджету та характеристика джерел
його фінансування

1.2. Поняття державного боргу як об'єкта макроекономічного
регулювання

1.3. Теоретичні аспекти взаємозв'язку бюджетного дефіциту та
державного боргу

РОЗДІЛ 2. ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ДЕФІЦИТУ БЮДЖЕТУ ТА УПРАВЛІННЯ
ДЕРЖАВНИМ БОРГОМ В УКРАЇНІ

2.1. Аналіз запланованого та фактичного дефіциту державного бюджету

2.2. Практичні аспекти взаємозалежності дефіциту бюджету та управління
державним боргом

РОЗДІЛ 3 ШЛЯХИ СКОРОЧЕННЯ ДЕФІЦИТУ ДЕРЖАВНОГО
БЮДЖЕТУ ТА СПОСОБИ ПОГАШЕННЯ ДЕРЖАВНОГО БОРГУ

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Науковий керівник _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

ПЛАН КУРСОВОЇ РОБОТИ

з макроекономіки

Тема:

ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ: ВПЛИВ НА ЕКОНОМІЧНЕ ЗРОСТАННЯ В УКРАЇНІ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ – ЗАПОРУКА ЗРОСТАННЯ ЕКОНОМІКИ

1.1. Поняття та значення діджиталізації

1.2. Сутність, показники та основні моделі економічного зростання

РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

2.1. Політика держави у сфері цифровізації та розвиток діджиталізації

2.2. Вплив діджиталізації на економіку України

РОЗДІЛ 3. ПРІОРИТЕТИ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Науковий керівник _____
(підпис) (прізвище та ініціали)

**ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА
ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ЕКОНОМІКИ**

Кафедра менеджменту, фінансів,
банківської справи та страхування

КУРСОВА РОБОТА

з макроекономіки

Тема:

**МАКРОЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ В СИСТЕМІ
НАЦІОНАЛЬНИХ РАХУНКІВ**

Виконав(ла):

Студент(ка) 1 курсу факультету
управління та економіки
за спеціальністю 072 Фінанси,
банківська справа та страхування
(073 Менеджмент)
Іваненко Олена Анатоліївна

Науковий керівник:

Самарічева Тетяна Анатоліївна,
к.е.н., доцент кафедри

Кількість балів: _____

Оцінка: ECTS _____

Члени комісії:

_____	_____
(підпис)	(прізвище та ініціали)
_____	_____
(підпис)	(прізвище та ініціали)
_____	_____
(підпис)	(прізвище та ініціали)

Хмельницький
20__

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ БЮДЖЕТНОГО ДЕФІЦИТУ ТА ДЕРЖАВНОГО БОРГУ.....	6
1.1. Сутність дефіциту державного бюджету та характеристика джерел його фінансування.....	6
1.2. Поняття державного боргу як об'єкта макроекономічного регулювання.....	12
1.3. Теоретичні аспекти взаємозв'язку бюджетного дефіциту та державного боргу.....	17
РОЗДІЛ 2. ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ДЕФІЦИТУ БЮДЖЕТУ ТА УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМ БОРГОМ В УКРАЇНІ.....	22
2.1. Аналіз запланованого та фактичного дефіциту державного бюджету.....	22
2.2. Практичні аспекти взаємозалежності дефіциту бюджету та управління державним боргом.....	25
РОЗДІЛ 3 ШЛЯХИ СКОРОЧЕННЯ ДЕФІЦИТУ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ ТА СПОСОБИ ПОГАШЕННЯ ДЕРЖАВНОГО БОРГУ.....	29
ВИСНОВКИ.....	33
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	36

Приклади оформлення заголовків

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФІСКАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ

1.1. Суть, види та завдання фіскальної політики

Фіскальна політика, починаючи від часів зародження інституту держави, завжди була однією зі складних елементів формування системи управління господарством та суспільством тієї чи іншої країни, але, при цьому і одним з найбільш дієвих. Постійні трансформаційні процеси у світовій економічній системі, які впливають і на виробничу політику, і на інвестиційну тощо, спонукають уряди країн до зміни підходів щодо формування відносин між державою та бізнес-структурами, інвесторами, приватними домогосподарствами, фізичними особами в частині оподаткування їх прибутків.....

1.2. Мультиплікатор фіскальної політики

Мультиплікатор - коефіцієнт, що показує залежність зміни доходу від зміни інвестицій, використовується для обґрунтування економічної ефективності реалізації цільових програм. Мультиплікатор являє собою числовий коефіцієнт, який показує розміри зростання ВВП при збільшенні розміру інвестицій .....

Розробник навчально-методичних матеріалів:

Викладач дисципліни:

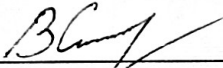
доцент кафедри менеджменту, фінансів, банківської справи та страхування,

к.е.н.

Тетяна САМАРІЧЕВА

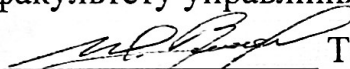
27 жовтня 2020 року

Схвалено кафедрою менеджменту, фінансів, банківської справи та страхування 27 жовтня 2020 року, протокол № 3.

Завідувач кафедри Віктор СИНЧАК

27 жовтня 2020 року

Декан факультету управління та економіки

Тетяна ТЕРЕЩЕНКО

19 листопада 2020 року

Погоджено методичною радою університету 20 листопада 2020 року, протокол № 3.

Голова методичної ради Ірина КОВТУН

20 листопада 2020 року

Обліковий обсяг робочої програми – 2,05 ум.др.арк.